

Ministerie van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport

> Retouradres Postbus 20350 2500 EJ Den Haag

De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA DEN HAAG

Bezoekadres:
Rijnstraat 50
2515 XP Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Kenmerk
193989-116711-CZ

Uw kenmerk
2014Z01098

*Correspondentie uitsluitend
richten aan het retouradres
met vermelding van de
datum en het kenmerk van
deze brief.*

Datum 4 februari 2014
Betreft Jaarrekeningen ziekenhuizen

Geachte voorzitter,

Uw kamer heeft verzocht om een brief inzake de jaarrekeningen van ziekenhuizen. Met deze brief voldoe ik aan dit verzoek en zal ik ingaan op de achtergrond, stand van zaken en maatregelen die genomen zijn. Naast de reeds ondernomen acties ben en blijf ik intensief in overleg met veldpartijen, de Nederlandse Zorgautoriteit (NZa) en accountants om een goede jaarverantwoording 2013 mogelijk te maken.

Inleiding

Met ingang van 2012 is er veel veranderd voor de ziekenhuizen: de budgettering is afgeschaft en vervangen door een systeem van prestatiebekostiging op basis van prestaties (invoering van DOT), het 2-jarige transitie-model voor ziekenhuizen (2012 en 2013) en het beheersmodel vrijgevestigd medisch specialisten.

Gelijktijdig heb ik, eveneens met ingang van 2012, met het hoofdlijnenakkoord medisch specialistische zorg 2012-2014 afspraken gemaakt over een beheerste groei en maatregelen die nodig zijn om deze afgesproken groeimatiging te realiseren. Dit heeft in de praktijk van de contractering tussen ziekenhuizen en zorgverzekeraars geleid tot nieuwe vormen van contractafspraken. Al deze positieve ontwikkelingen zorgen er echter voor dat in de transitieperiode de verantwoording over 2012 en 2013 erg complex is.

Dit is vooraf met u gedeeld. De afweging dat ziekenhuizen niet in financiële problemen mochten komen enkel en alleen door een andere bekostiging stond echter centraal. Derhalve zijn deze twee moeilijke transitiejaren onontkomelijk en proberen we hier zo goed mogelijk doorheen te komen. Er was feitelijk geen alternatief.

In mijn brief van 15 februari 2013 (Kamerstuk 32.620 nr. 79) informeerde ik de Kamer over de verantwoording 2012 en het pakket aan maatregelen dat destijds in gezamenlijk overleg met veldpartijen en accountants is genomen inzake de verantwoordingsproblematiek door de complexiteit in de samenloop van prestatiebekostiging en deels open normen in de registratie- en declaratieregels. Dit heeft ertoe geleid dat er over de brede linie bij de jaarrekeningen 2012 van ziekenhuizen sprake was van goedkeurende verklaringen bij de jaarrekening door accountants.

Ter verdere toelichting merk ik op dat er bij de deelverantwoording DBC-facturatie 2012 evenals voorgaande jaren sprake was van een zogenaamde controleverklaring met beperking. Reden hiervoor was dat accountants in een deels open normstelling onzekerheden constateerden bij de door instellingen verantwoorde DBC-facturatie. Deze onzekerheden kwamen voort uit het feit dat instellingen mede gelet op de vrijheidsgraden in de normstelling in de praktijk verschillende invullingen gaven aan declaratie- en registratieregels. Dit gaat bijvoorbeeld om de vraag in welke situaties een ziekenhuis meerdere DBC's per patiënt mag declareren. Omdat accountants constateerden dat er in dergelijke situaties geen volledige zekerheid was over de vraag of deze facturen bij de controle door verzekeraars zouden worden goedgekeurd, resulteerde dit veelal in controleverklaringen met beperking.

Zoals gezegd was er bij de jaarrekeningen 2012 sprake van goedkeurende controleverklaringen. Dit was mogelijk door het mitigerende effect van de in dat jaar geldende schaduwbudget. Dit schaduwbudget in 2012 zorgde er voor, net als in voorgaande jaren onder het FB systeem, dat het financiële effect van de onzekerheden in de DBC-facturatie werden opgeheven. In 2012 werd de omzet van een ziekenhuis hoofdzakelijk bepaald via het transitie-model en het daarin opgenomen (schaduw)budget. Het budget zorgde in 2012 voor meer zekerheid bij instellingen en accountants over de te verantwoorde omzet in de jaarrekening.

Verantwoording 2013

Ten behoeve van de verantwoording 2013 heeft VWS het overleg met veldpartijen, NZa en accountants het afgelopen half jaar voortgezet. De verantwoording over 2013 is, ondanks de in 2013 genomen maatregelen, niet minder complex gebleken. In de volgende paragraaf ga ik in op de afspraken en maatregelen die in overleg met veldpartijen, NZa en accountants zijn genomen om deze onzekerheden weg te nemen. Veel verantwoordingsvragen zijn daarmee opgelost, maar een aantal resteert nog.

Het verschil ten opzichte van 2012 en eerdere jaren is dat de omzet van ziekenhuizen volledig gebaseerd wordt op de gedeclareerde DBC's. Dit betekent ten aanzien van de verantwoording concreet dat de voorgenoemde onzekerheden die ziekenhuizen en accountants zien in de DBC facturatie 2013 voor het eerst zijn doorvertaling zullen vinden in de beoordeling van jaarrekeningen.

Maatregelen

Om ziekenhuizen en accountants helderheid te verschaffen over de wijze waarop de omzetverantwoording 2013 dient plaats te vinden zijn de volgende maatregelen genomen:

- Opstellen van de 'Handreiking omzetverantwoording 2013' door veldpartijen. Met het uitbrengen van de handreiking omzetverantwoording worden veel vragen vanuit het veld beantwoord en krijgen instellingen en accountants concrete handvaten om de omzetverantwoording goed op te kunnen stellen.
- In overleg met de veldpartijen heb ik besloten om partijen meer tijd te geven om het transitie-model af te wikkelen. Er zijn daartoe concrete bestuurlijke afspraken gemaakt over het afronden van de declaraties en controles over 2012. Deze afspraken hebben tot doel een zuivere afrekening van het transitie-model mogelijk te maken. Ik zal de NZa

verzoeken om de afspraken over het afwikkelen van het transitie-model te formaliseren.

- Met alle partijen zijn concrete afspraken gemaakt over de te ondernemen acties in de komende periode ten aanzien van de jaarrekeningen 2013. Net als vorig jaar zal tot het uitbrengen van de jaarrekeningen in medio 2014 het platform jaarrekeningen, waarin alle veldpartijen, accountants, VWS en NZa participeren, de ontwikkelingen blijven volgen. Eventuele resterende verantwoordingsvragen kunnen in dit platform worden ingebracht en van een nadere toelichting worden voorzien.
- Verder heb ik met partijen afgesproken dat de komende weken actie wordt ondernomen om op een aantal specifiek geïdentificeerde verantwoordingsaspecten te toetsen of de in het verleden door zorgaanbieders en zorgverzekeraars geïnterpreteerde regelgeving en op basis daarvan gemaakte afspraken, passen binnen de door de NZa gestelde (soms open) regelgeving. Het gaat hierbij hoofdzakelijk om het verder verhelderen van declaratie- en registratieregelgeving, zoals de vraag in welke situaties een ziekenhuis meerdere DBC's per patiënt mag declareren. Hierbij zal ook aandacht worden besteed aan de mogelijke consequenties voor de controles door zorgverzekeraars.
- Met alle veldpartijen, accountants en de NZa zijn afspraken gemaakt voor een structurele aanpak van het proces rond toelichten en uniformeren van declaratie- en registratieregelgeving en de wijze van verantwoorden in de jaarrekeningen. Eenduidigheid in de keten van beleid, regelgeving, uitvoering en verantwoording staat hierbij voorop. Partijen zijn zeer gemotiveerd om dit proces voortvarend aan te pakken en dusdanig te versnellen dat er voorafgaand aan 2015 en vóór het afronden van de contractering tussen verzekeraars en instellingen, helderheid bestaat over de regelgeving bij alle partijen.

Er is derhalve veel actie ondernomen om vragen over de verantwoording zoveel mogelijk op te lossen.

Doordat deze maatregelen zijn genomen in nauw overleg met de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) waar alle accountants lid van zijn, kunnen deze maatregelen rekenen op een breed draagvlak. Gezien de complexiteit van de jaarverantwoording 2013 hebben ook dit jaar accountants in het veld behoefte aan een nadere toelichting om de controle van de jaarrekening goed uit te kunnen voeren. Daarom overweegt de Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants (NBA) een zogenaamde Audit Alert uitbrengen die accountants in het veld handvatten geeft voor de controle en beoordeling die daaraan gegeven kan worden.

Afsluitend

Uiteindelijk komt het aan op het bieden van helderheid over registratie- en declaratieregels en een consequente en consistente toepassing van die regelgeving door de instellingen. Voor zover dit niet gebeurt en er sprake is van onjuiste declaraties dan komen deze met de verscherpte controles en toezicht aan het licht. Hierop blijf ik sterk inzetten.

Verder blijf ik met de NZa in overleg met veldpartijen, accountants en andere betrokken stakeholders om eventueel resterende vragen ten aanzien van de verantwoording te bespreken en deze zo nodig van een toelichting te voorzien. Doel van de genoemde maatregelen is dat er landelijke duidelijkheid is over de regelgeving en de toepassing ervan ten behoeve van de jaarverantwoording van instellingen. Het is dan uiteindelijk aan individuele instellingen om de registratie en financiële boekhouding op orde te hebben.

Kenmerk
193989-116711-CZ

Hoogachtend,
de Minister van Volksgezondheid,
Welzijn en Sport,

mw. drs. E.I. Schippers